

A Jászság kapuja, Jászfényszaru Régészeti tanulmányok Jászfényszaruról

„A régészet az egyetlen tudományág, amely arra törekszik,
hogy tanulmányozza az emberi viselkedést és gondolkozást anélkül,
hogy bármelyikkel közvetlen kapcsolata volna.”
(Bruce Graham Trigger)

Hild Viktor és Kiss József emlékére

A Jászság kapuja, Jászfényszaru

Régészeti tanulmányok Jászfényszaruról

A kötet a Jászfényszaruért Alapítvány megalakulásának
negyedszázados jubileuma alkalmából jelent meg.

Jászfényszaru
2019

Szerkesztette:
Gulyás András Zoltán

Társszerkesztő:
Tóth Tibor

Nyelvi lektor:
Botkáné Sárközi Ildikó (93–124. oldal)
Kotánné Kovács Tímea

A kötet megjelenését támogatták:
Jászfényszaru Város Önkormányzata
Jászfényszaru Ipari Centrum Kft.
Jászfényszaruért Alapítvány
Fényszaruiak Baráti Egyesülete
Szűcs Mihály Huszárbandérium
Sándor Csilla, Budaörs
Zielbauer János, Budapest
és a könyv előfizetői

A címlapon:
Kulcstartó

Bronzból öntött szerelmespárt ábrázoló gótikus kulcstartó része.
XV. század, Jászfényszaru–Szeméttelep I.
Fotó: Gulyás András Zoltán

ISBN 978-615-80885-2-7

Felelős kiadó:

Mészáros László

Dr. Voller Erika

Jászfényszaruért Alapítvány kuratóriumának elnöke

Dokumentumszerkesztés:
Bagi László

Készült:
Prime Rate Kft. Budapest

A kötet szerzői:

Bíró Gyöngyvér

régész, tanársegéd, Szeged, Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszék

Búr Luca

antropológus, Budapest, Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Magyar Nemzeti Múzeum, Régészeti Örökségvédelmi Központ

F. Kovács Péter

régész – muzeológus, Szolnok, Damjanich János Múzeum

Dr. Farkas Kristóf Vince

történész – muzeológus, Jászberény, Jász Múzeum

Gulyás András Zoltán

régész – muzeológus, Jászberény, Jász Múzeum

Gutay Mónika

régész – muzeológus, Eger, Dobó István Vármúzeum

Dr. Hoppál Krisztina

régész, Budapest – Szeged, MTA-ELTE-SZTE Selyemút kutatócsoport

Kerékgyártó Gyula

amatőr terepkutató, Jászberény

Dr. Langó Péter

régész, tudományos munkatárs, Budapest, MTA Régészeti Intézet

Larsson Nicklas

régész, Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum

Dr. Madaras László

régész – muzeológus, Szolnok, Damjanich János Múzeum

Mali Péter

régész – muzeológus, Szolnok, Damjanich János Múzeum

Dr. Masek Zsófia

régész, tudományos segédmunkatárs, Budapest, MTA Régészeti Intézet

Mészáros László

Jászfényszaruért Alapítvány elnöke, nyugalmazott címzetes főjegyző

Polgár Zoltán

régész – muzeológus, Szolnok, Damjanich János Múzeum

Schilling László

régész, Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum

Dr. Selmeczi László habil

nyugalmazott megyei múzeumigazgató, címzetes egyetemi docens, etnográfus és régész

Skriba Péter

régész, Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum

Tóth Tibor

helytörténész, Jászfényszaru, nyugalmazott kulturális menedzser

Tartalomjegyzék

A kötet szerzői	3
Tartalomjegyzék	4
Dr. Selmeczi László: A Jászság kapuja, Jászfényszaru: Régészeti leletek, kulturális emlékek Jászfényszaruról	5
Dr. Langó Péter: Jászfényszaru régészeti kutatása	9
Gutay Mónika – Gulyás András Zoltán – Kerékgyártó Gyula: Paleolitikus lelőhelyek a Jászságban	18
Gutay Mónika – Gulyás András Zoltán – Kerékgyártó Gyula: Felső paleolitikus, Epigravettien vadásztelep Jászfényszaru–Szeméttelap I. lelőhelyen	26
F. Kovács Péter – Gulyás András Zoltán – Mali Péter: A mai Jászfényszaru vidéke az őskorban	30
Dr. Masek Zsófia: Jászfényszaru és környékének római kori régészeti emlékei	46
Skriba Péter – Larsson Nicklas: Szarmaták a 32. út mentén. Jászfényszaru–Hatvani-határ és Jászfényszaru–Pipis-halom lelőhelyek	79
Gulyás András Zoltán – Dr. Masek Zsófia: Jászfényszaru–Szeméttelap I. (Jászfényszaru–Nagy-Agyagos) lelőhely bemutatása	89
Dr. Farkas Kristóf Vince: A szarmata sánc-árokrendszer és Jászfényszaru	93
Dr. Madaras László: Az avar kor a Jászságban (567/568 – IX. század első évtizedei)	103
Schilling László: Avar kori temetőrészlet Jászfényszaru–Csépe-lapos II. lelőhelyről	113
Búr Luca: Jászfényszaru–Csépe-lapos II. avar kori temetőrészlet antropológiai elemzése	120
Dr. Langó Péter: 10. századi emlékek Jászfényszaru határából	125
Bíró Gyöngyvér: A mai Jászfényszaru területe az Árpád-korban	134
Dr. Selmeczi László: A jászok	155
Polgár Zoltán: Jászfényszaru–Gyékényes II.	185
F. Kovács Péter – Dr. Hoppál Krisztina: Jászfényszaru–Gyékényes IV. szarmata lelőhely	186
F. Kovács Péter – Gulyás András Zoltán: Jászfényszaru–Béke Tsz Árpád-kori lelőhely	187
Katalógus	189
Színes mellékletek	213
Mészáros László – Tóth Tibor: Jászfényszaruért Alapítvány tevékenysége – negyedszázad a városért, Jászfényszaruért 1994–2019	225

Jászfényszaru–Szeméttelép I. (Jászfényszaru–Nagy Agyagos) lelőhely bemutatása

Jászfényszaru–Szeméttelép I. lelőhely Jászfényszarutól keletre fekszik, a rekultivált szemétteléptől északra található. A terület jelenleg a település legjobban kutatott régészeti lelőhelye. 2016-ban honfoglalás kori rozettás lószerszámokat találtak a területen fémkeresős kutatók. A rövid, egy-napos próbafeltárás során F. Kovács Péter, a Damjanich János Múzeum régésze nem találta meg a sírt, azonban kutatása során szarmata objektumokat azonosított. A múzeum geofizikai kutatást is végzett a hektárnyi területen, amelynek eredményeként kirajzolódott egy nagyon sűrű szarmata település képe. Az újabb kutatás sem tudta azonban megválaszolni a lószerszámveretek gazdájának hollétét.¹

1. kép: Feltárás a Google Maps-on

Egy évvel később a lelőhelyen átvezető út építése előtt Jászfényszaru önkormányzata megbízta a Jász Múzeumot, hogy végezzen próbafeltárást az út nyomvonalán. A területen 300 m²-en próbafeltárást végeztünk, mely során 14 objektumot dokumentáltunk le, közöttük egy kutat, amelyet a feltörő talajvíz miatt nem tudtunk kibontani. A terület északnyugati szélén az altalajon 170 cm vastag feltöltődés volt, és egy mocsaras mélyedésben végződött a lelőhely. A feltáráshoz kapcsolódó fémkeresős kutatás során több római pénzérme is előkerült, valamint egy, a 15. századra keltezhető, német területről származó kulcstartó töredéke.² (Kat. szám: 160.) Párhuzama a Magyar Nemzeti Múzeumban található.³

2018 tavaszán újabb kutatásra került sor a lelőhelyen. Jászfényszaru önkormányzata a területet értékesíteni kívánta, és ezért önerőből régészeti próbafeltárást, és ennek eredményeként megelőző feltárást rendelt meg a Jász Múzeumtól. A 05/213. helyrajzi számú területen 15 darab 50 m hosszú és 2 m széles próbaárkot jelöltünk ki a lelőhely lehatárolására. A próbaárkok feltárása után egy körülbelül 3 hektáros területet jelöltünk ki a megelőző feltárássra.

2018. június 4. és augusztus 8. között végeztük el a feltárást.⁴ A 3 hektáros lelőhely

¹ F. Kovács Péter szíves szóbeli közlése.

² Kupor Zoltán találat

³ LOVAG, ZS. 1999. 93, 233. kat. sz. 249. Itt szeretném megköszönni Szabó Zsoltnak, hogy a párhuzamra felhívta a figyelmem.

⁴ Köszönettel tartozunk Belényesy Károly, Langó Péter, Paluch-Kujáni Yvett és Beck Attila régészeknek, valamint Ilés-Muszka Andrea, Tortoriello Fiorella, Majzik Vivien, Kovács Anita, Szerb Boróka Dorottya, Wolf Ernő, Rózsa Péter és Jancsik Balázs technikusoknak; az Archeoline valamint a Moóri-Ép Kft. munkatársainak a feltárás során nyújtott munkájukért.

több meglepetéssel is szolgált. A munkák során négy honfoglalás kori sírt találtunk. Ebből az egyik a már 2016-ban keresett női sír, melyet már korábban a talajlazító eke teljesen szétszántott. A Kovács Péter által húzott szondák körülbelül 20-25 méterre voltak az általunk talált sírtól. Mellette egy fiatal gyermek maradványait tártuk fel, akinek lábánál a vele együtt eltemetett ló maradványait is megtaláltuk. A lelőhely nyugati felén pedig még két honfoglalás kori sírt tártunk fel. Egyik sírban egy felnőtt férfi feküdt, szablyájával és tarsolyával együtt eltemetve. Másik sírban egy fiatal fiú maradványait találtuk, akit nyilaival és agancsból készült bogozójával együtt temettek el. A lelőhelyen sikerült egy paleolit vadásztábor is feltárni, melyet egy külön tanulmányban közlünk e kötet lapjain.

2-3. kép: Kerámiatöredékekkel megalapozott sütőkemence bontás közben és után

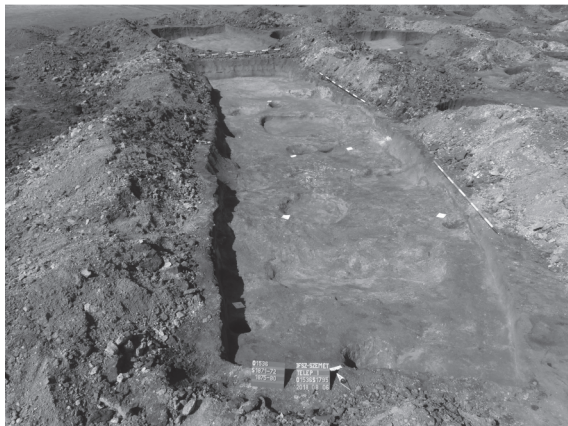
A 3 hektáros feltáráson azonban elsősorban egy szarmata falu maradványait kutattuk meg, melynek északkeleti határát is sikerült meghatározni. A feltárást 1483 objektumot tártunk fel, amelyekhez 1947 bontási egység tartozott. A településhez tartozott 35 épület és 11 kemence, melyek közül öt sütőfelülete összetört kerámiadarabokkal volt kirakva. (2–3. kép) Az épületek között sokféle szerkezet előfordult: a középoszlopos épületek mellett szelemenés-ágasfás szerkezetű, két- vagy háromcölöpös épületek, aszimmetrikus szerkezetek, illetve sokcölöpös megoldások is előfordultak. (4.

4. kép: Sokcölöpös szerkezetű földbe mélyített épület

kép) A kemencék külső kemencék voltak, több esetben a házak egyik sarkához hozzáépítve. Az épületek között volt egy hosszú, majdnem 20 méter hosszú és három méter széles épület, melynek a keleti falánál sűrűbben, középen és a nyugati falnál ritkábban helyezkedtek el a cölöplyukak. A nyugati részen vastag, kemény, rátaposott réteg feküdt a felszínen, míg az épület keleti oldalán ez a réteg hiányzott. Meglátásunk

szerint egy istálló maradványait tártuk fel. Közvetlenül mellette, hasonló tájolásban egy átlagos méretű, földbe mélyített épület maradványai húzódtak, amely a nagyobb épülettel egykorú lehetett. (5. kép) Az objektumok nagy része az épületekhez tartozó gödör és árokrendszer volt. Öt alkalommal egy-egy gödörben teljes kutyacsontvázat figyeltünk meg, melyeket anatómiai rendben helyeztek el a gödör aljára. (6. kép)

5. kép: Nagy méretű földbe mélyített épület

A terület középső, legmagasabb pontján egy nagy üres tér volt, melyet több, nagyobb oszloplyuk vett körbe. (3. térkép) Meglehet, hogy egy karámnak a maradványait figyeltük meg. A terület északkeleti részén négy, egymáshoz közeli, nagy méretű kutat sikerült megfigyelni. Ezek a kutak széles, csekély mélységű kutak voltak, melyeket az állatok itatására használhattak.

6. kép: Kutyaváz feltárása

A település leletanyagának döntő részét a kerámiatöredékek teszik ki. A kerámia a szarmata településeken megszokott arányokat mutat: a redukált és oxidált égetésű (szürke, ill. vöröses árnyalatú), gyorskorongon formált edények látták el a mezőgazdasági termények és a folyadékok

tárolásának funkcióit, az étkezésre használtak között tálaló-, étkező- és ivóedényeket különböztethetünk meg. A településkerámia egy része durva minőségű, kézzel formált kerámiából áll. Ezek az edények elsősorban a főzőedények szerepét töltötték be. A késő római korban az Alföldön elterjedt a korongon készült főzőedények, fazekak használata is. A lelőhelyről előkerült korongolt késő szarmata fazekak feltehetően közeli műhelyekben készülhettek, amelyek anyaga csak regionálisan terjedt el, mert közeli párhuzamaik publikációkból eddig nem ismertek. Az edényformák egy része alapján (kannelúrás díszek, cilindrikus peremű edények) a település élete a korszak végéig, a késő szarmata-hun korig folytatódott (*Kat. szám: 70-83.*).

A feltárás során több, a Jász Múzeumhoz szorosan kötődő fémkeresős segítette a munkát.⁵ A segítségükkel egyéb fémtárgyak, fibulák mellett több olyan érmét is sikerült megmenteni, melyek a település életének idejét segítenek meghatározni. A legkorábbi, a lelőhelyen talált római pénz egy Marcus Aurelius (161–180) billon denarius volt, majd Gallienus (253–268), Salonina (Gallienus felesége), Claudius Gothicus (268–270), Quintillus (270) és Galerius (293–311) császárok érméit találták meg a múzeum fémkeresősei.

Irodalomjegyzék:

LOVAG ZS. 1999: Lovag, Zsuzsa: Mittelalterliche Bronzegegenstände des Ungarischen Nationalmuseums Catalogi Musei Nationalis Hungarici Series Archaeologica III. Budapest, 1999.

⁵ Itt szeretnénk köszönetet mondani Steuer István, Kubon Péter, Kupor Zoltán, Kaszab Zsolt, ifj. Lukácsi Zoltán és Turza András fémkeresősöknek, hogy segítették a feltárást.

65. Tükör

Bronz tükör töredéke. Az egyik oldalán az ívelt szegélye pontkör mintával díszített.

Méret: 3,65x2,5; v: 0,1; d (rekonstruált): 8 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Pipis-halom

Kultúrréteg (SNR 67, Lksz: 144)

Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti

Örökségvédelmi Gyűjtemény

Ltsz: leltározás alatt

66. Tű

Vas varrótü. Foka rombusz alakban kiszélesedik, közepén ovális lyukkal. Szára kör átmetszetű, hegye hiányzik.

Méret: h: 3,3; sz (foka): 0,3; átm: 0,1 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Pipis-halom

Kultúrréteg (SNR 67, Lksz: 148)

Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti

Örökségvédelmi Gyűjtemény

Ltsz: leltározás alatt

67. Stílustű

Vas stílustű. Négyzetű átmetszetű, feje ferdén hajlított, elvékonyodó.

Méret: h: 15; átm: 0,4x0,45 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Pipis-halom

Kultúrréteg (SNR 67, Lksz: 269)

Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti

Örökségvédelmi Gyűjtemény

Ltsz: leltározás alatt

68. Fibula

Egytagú aláhajtott lábú bronz fibula. A kengyel a fej irányába erősen ívelt, kerek átmetszetű. A visszahajtott lábból kialakított tütartó ívelt lemezzé szélesedik, majd huzallá vékonyodva egyszerűen a kengyel alsó végére tekeredik.

Méret: h: 5,3; sz (kar): 0,9 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Pipis-halom

Kultúrréteg (SNR 67, Lksz: 332)

Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti

Örökségvédelmi Gyűjtemény

Ltsz: leltározás alatt

Fotó: Bicskei József

69. Fibula

Egytagú, oldalt hajlított lábú vas fibula. A kengyel a fej irányába erősen ívelt, kerek átmetszetű. A tütartó az egyik oldalon lemezzel lezárt.

Méret: h: 5,8; sz (kar): 2,6 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Pipis-halom

Épület (SNR 71, Lksz: 145)

Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti

Örökségvédelmi Gyűjtemény

Ltsz: leltározás alatt

70. Tál

Barnásszürke, soványítatlan finomkerámiából készült, gyorskorongolt tál. Mély, meredek falú félgömbös forma. Pereme kihajló, elkeskenyedő, teste két korongolt bordával, és alattuk egy árokkal tagolt, amelyek közt két besimított díszítősáv húzódik. A felső motívumsor kissé jobbra dőlő, felfelé néző, erős kontúrú sárkányfogas motívumokból áll. Alatta széles, egyes vonalából kialakított, felváltva jobbra és balra dőlő besimított mezők húzódnak. A tál pereme alatt korongon-, hasa függőlegesen fényezett. Teljes belső felülete gyengén fényezett. Pereme sérült, talpa hiányzik.

Méret: m: 11,6; pá: 18,5; pv: 0,9; fv: 0,8 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelp I.

OBNR:812/STRN:922

Jász Múzeum

Leltározatlan

71. Tál

Barnásszürke, soványítatlan finomkerámiából készült, gyorskorongolt tál. Mély, meredek falú félgömbös forma. Pereme kihajló, elkeskenyedő, testén egy besimított díszítősáv húzódik, amely felül korongolt bordával, alul árokkal keretelt. A motívumsor balra dőlő, széles, egyes vonalából kialakított folyamatos vonaldíszből áll. A tál teste korongon-, a hasa függőlegesen is fényezett. Talppereme alacsony, lekerekített; talpa korongolt, esztergált, és szabad kézzel felfényezett. Belső felülete a

perem aljáig fényezett. Teljes profilú, az oldalfal nagy felülete hiányzik.

Méret: m: 13,3; pá: 22; aá: 8,2; pv: 1,2; fv.: 0,8 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:812/STRN:922

Jász Múzeum

Leltározatlan

72. Pohár

Csillámos homokkal és apróra tört kavicszal gyengén soványított, kézzel formált, világosbarna, enyhén foltos felületű, fekete törésű kisméretű pohár. Szája behúzott, pereme elkeskenyedő és vízszintesen síkozott, vállban enyhén öblösödő. Kissé sérült.

Méret: m: 5,6; pá: 3,8; max. á: 5,2; aá: 3,2;

pv: 0,6; fv: 0,8 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:410/STRN:464

Jász Múzeum

Leltározatlan

73. Kannelúras díszű öves edény

Sötétszürke, soványítatlan finomkerámiából készült, gyorskorongolt, nagyméretű öves edény. Törése világosszürke. Szája hengeres, vaskos pereme duzzadt és lekerekített. A váll teteje és alja két lépcsős kiemeléssel tagolt, közte kannelúrozott díszítősáv húzódik.

Mélyen hasasodó, teste öves tagolású. Magas talppereme kifelé szélesedő. Felülete korongon erősen fényezett, majd száját és vállát függőlegesen is fényezték. Vállát széles, ujjnyi vastagságú kannelúrák tagolják, amelyek a belső falon is erőteljesen látszanak. A dísz ritkásan kialakított. Talpa korongon simított. Szinte ép, pereme és hasa sérült.

Méret: m: 14,8; pá: 15,1; max. á: 18; aá: 7,5;

pv: 1,2; fv: 0,6 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:515/STRN:587

Jász Múzeum

Leltározatlan

74. Edény

Soványítatlan finomkerámiából készült, gyorskorongolt, nagyméretű füles edény. Világosötétszürke foltos, keményre égetett. Magas, hengeres szájjal és erősen megvastagodó, enyhén behúzott és lekerekített peremmel ellátott. A test lekerekített. Erősen fényezett, belül a perem belsejéig. Homorú talpa korongolt, fényezetlen. A vállon keskeny szalagfűl függőleges indítása ül; feltehetőleg kétfűlű edény volt. A cilindrikus peremű, kisebb méretű edényekből kialakult hibrid forma. Erősen töredékes, teljes profillal.

Méret: m: 21,5; pá: 24; max. á: 27 aá: 9,7;

pv: 1,4; fv: 0,8 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:118/STRN:122

Jász Múzeum

Leltározatlan

Fotó: Masek Zsófia

75. Tál

Soványítatlan finomkerámiából készült, gyorskorongolt, nagyméretű tál. Vörösbarna-szürkésbarna foltos, töredékei másodlagosan erősen átégettek. Vízszintesen kihajló és kissé hornyolt peremű, félgömbös falú. Teljes felülete korongon fényezett, belső felülete korongon simított. Magas, függőleges talpa van; talpa szintén korongon fényezett. Oldalfala másodlagosan legalább két helyen átfűrt. Teljes profilú, az oldalfal nagy felülete hiányzik.

Méret: m: 15,3; pá: 37; aá: 11,2; pv: 3; fv: 1,1 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:495/STRN:562, 564

Jász Múzeum

Leltározatlan

76. Edény

Kissé meszes anyagú finomkerámiából készült, gyorskorongolt, középszürke színű, igen keményre kiégetett, kisméretű bikónikus edény. Széles szájú, közepesen kihajló és lekerekített peremű, erős hastörése középtájon húzódik. Teljes felülete korongon fényezett, belül a nyak közepéig. Talppereme lekerekített, alacsony, talpa korongon fényezett.

Teljes profilú, töredékes.

Méret: m: 9; pá: 11; max. á: 12; aá: 5,2;

pv: 0,8; fv: 0,7 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:457/STRN:513

Jász Múzeum

Leltározatlan

77. Edény

Soványítatlan, csillámló homokos anyagú, finomkerámiából készült, gyorskorongolt fazék alakú edény. Felülete barna foltos, törésfelülete magasan, vállban hasasodó, majd erőteljesen szűkül. Talppereme magas, kiszélesedő, fekete. Pereme széles, vízszintesen kihajló, nyaka magas, egyenes, teste tagolatlan. Enyhén öblösödő, nyúlánk teste a kézzel formált fazekakat idézi. Talpa tagolatlan; simított és korongolatlan. Felülete korongon gyengén fényezett, az edény felületkezelése kopott. A peremrész és a nyak hiányos, egyébként ép.

Méret: m: 23; pá: 16,5; max. á: 17; aá: 9; pv: 1,6; fv: 0,6 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:1310/STRN:1523

Jász Múzeum

Leltározatlan

78. Füles csésze

Durva homokkal és apróra tört kavicsal közepesen soványított, barna-fekete foltos színű, kézzel formált kisméretű, füles csésze.

Pereme kissé kihajló és elkeskenyedő, durván eldolgozott, a nyak enyhe tagolással jelzett. Az edényperemtől az aljáig futó, keskeny füllel rendelkezett. Pereme csorba, a fül hiányzik, egyébként ép.

Méret: m: 4,5; pá: 7,6; hasá: 7; aá: 5,2;

pv: 0,7; fv: 1 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:1109/STRN:1294

Jász Múzeum

Leltározatlan

Fotó: Masek Zsófia

79. Fazék

Durva homokkal és apróra tört kavicsal közepesen soványított, szürkésbarna-sötétbarna-fekete foltos, korongolt fazék. Pereme megvastagodó és lekerekített, nyaka magas, ívelt, válla erősen öblösödő és bordákkal tagolt. Teste tojásdad, hasa nyúlánk. Talpa elsimított. Felülete másodlagosan, korongon elsimított, amelynek nyomai a hason sávokban megfigyelhetők. Teljes profilú, töredékes.

Méret: m: 17,6; pá: 12, max. á: 14; aá: 8;

pv: 1,1; fv: 0,7 cm

Kor: Római császárkor

Jászfényszaru–Szeméttelép I.

OBNR:712/STRN:808

Jász Múzeum

Leltározatlan

80. Fazék

Durva homokkal és apróra tört kavicsal közepesen soványított, vörösbarna-fekete foltos, korongolt fazék. Pereme közepesen kihajló, megvastagodó és lekerekített, nyaka magas, ívelt, válla enyhén öblösödő. Teste tojásdad, hasa nyúlánk, enyhe talppereme van. Talpa korongolt. Vállán forgó korongon behúzott

árkolás húzódik, alatta egy sor hullámvonaldísz.
Pereme és oldala hiányos.
Méret: m: 23; pá: 18,5; max. á: 21; aá: 10; pv:
1,3; fv: 0,5–1,3 cm
Kor: Római császárkor
Jászfényszaru–Szeméttelép I.
OBNR:1124/STRN:1309
Jász Múzeum
Leltározatlan
Fotó: Masek Zsófia

81. Fazék

Durva homokkal és nagy szemcseméretű kavicsokkal közepesen soványított, vörösbarna-fekete foltos, kézikorongolt fazék. Pereme közepesen kihajló, erősen megvastagodó, ferdén levágott, és ferde bevagdálásokkal díszített. Teste erősen, mélyen hasasodó, hasa öblös, talpa széles, tagolatlan. Talpa eldolgzott. Hosszú nyaka alatt, mélyen a vállán, széles, mély bekarcolással kialakított, elnyújtott cikk-cakkvonal húzódik. Hasán a felületkezelés ferde, erős simításokból áll. Töredékes.

Méret: m: 29; pá: 19,5; max. á: 23; aá: 11;
pv: 1,3; fv: 0,8–1 cm
Kor: Római császárkor
Jászfényszaru–Szeméttelép I.
OBNR:1124/STRN:1309
Jász Múzeum
Leltározatlan

82. Fazék

Durvára tört kerámiával közepesen soványított, világosbarna színű, barna-szürke foltos törésű, kézzel formált nagyméretű fazék. Pereme rövid, enyhén kihajló, kissé megvastagodó, ferde körömbenyomkodásokkal díszített. Széles szájú, magasan, enyhén öblösödő, tojásdad testű, hasa erősen összehúzó. A nyak és a has egymás alatt két helyen átfűrt. Töredékes.

Méret: m: 36; pá: 24–26; max. á: 27–33;
aá: 15,5; pv: 1,3; fv: 1 cm
Kor: Római császárkor
Jászfényszaru–Szeméttelép I.
OBNR:1396/STRN:1620
Jász Múzeum
Leltározatlan

83. Csőtálpas edény

Tört kerámiával enyhén soványított (?), finomkerámiából készült, gyorskorongolt csőtálpas edény töredéke. Felülete kívül-belül sötét-szürke, törése világosszürke. Ívelt, erősen öblösödő tálrésze alatt, hengeres, enyhén ívelt csőtálp húzódik, amely alul kiszélesedik, és erős töréssel függőleges síkban indul tovább. A külső felület függőlegesen, erősen fényezett. Két korongolt részből készült. A tálrész korongolt alját betapasztották, megerősítették, és a belső felületet szabad kézzel felfényezték. A kiszélesedő csőtálp egy részből készült, korongon felhúzott. A csőtálp alja lemezesen töredezett, de kivehető rajta a kiöblösödő rész belső felületének vízszintes fényezése.

Méret: m: 17,5; max. á: 13 ill. 27;
csőtálp á: 6,5; fv: 0,8 cm
Kor: Római császárkor
Jászfényszaru–Szeméttelép I.
OBNR:810/STRN:920
Jász Múzeum
Leltározatlan
Fotó: Masek Zsófia

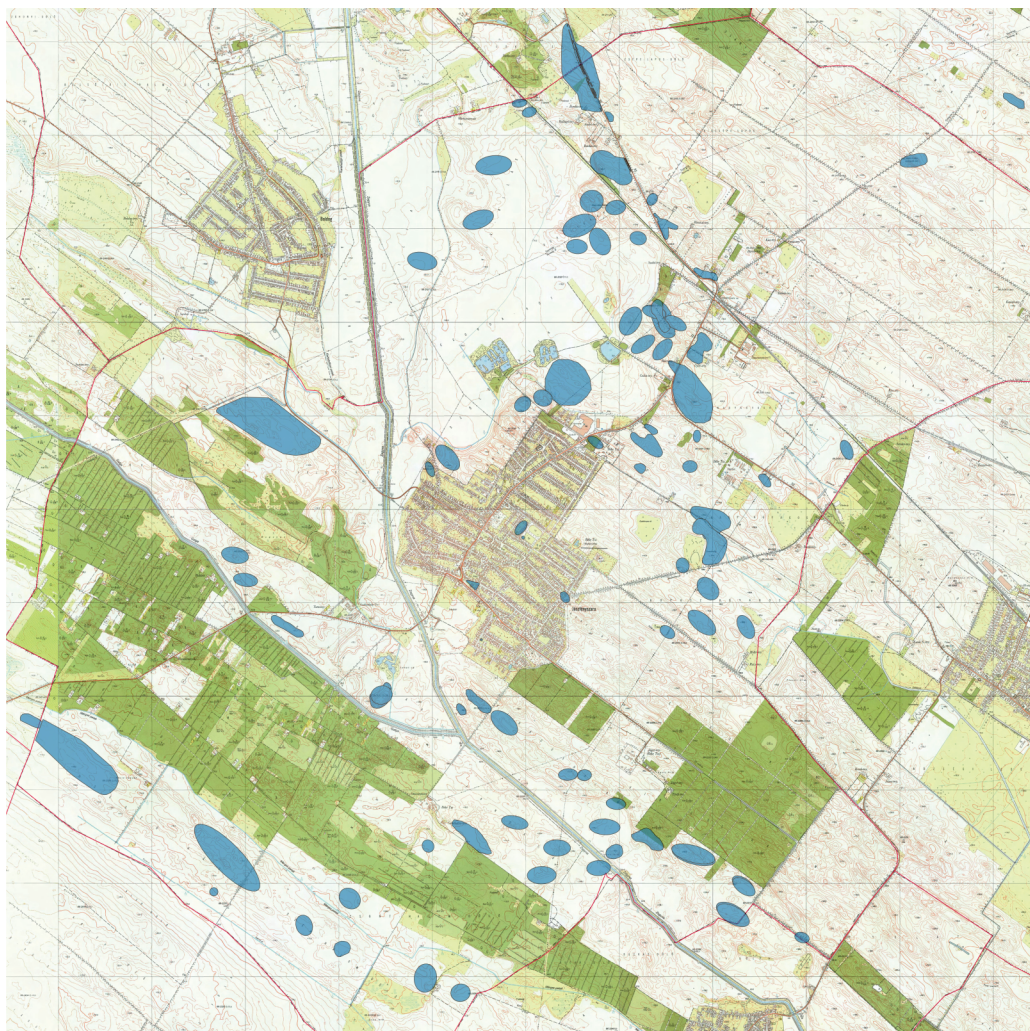
84A. Övcsat

Bronzból készült övcsat. Csatteste ovális.
Méret: sz: 3,9 cm
Kor: Római császárkor, Wielbark kultúra
Jászfényszaru–Vontatóhalom
Damjanich János Múzeum
2017.22.1.3.

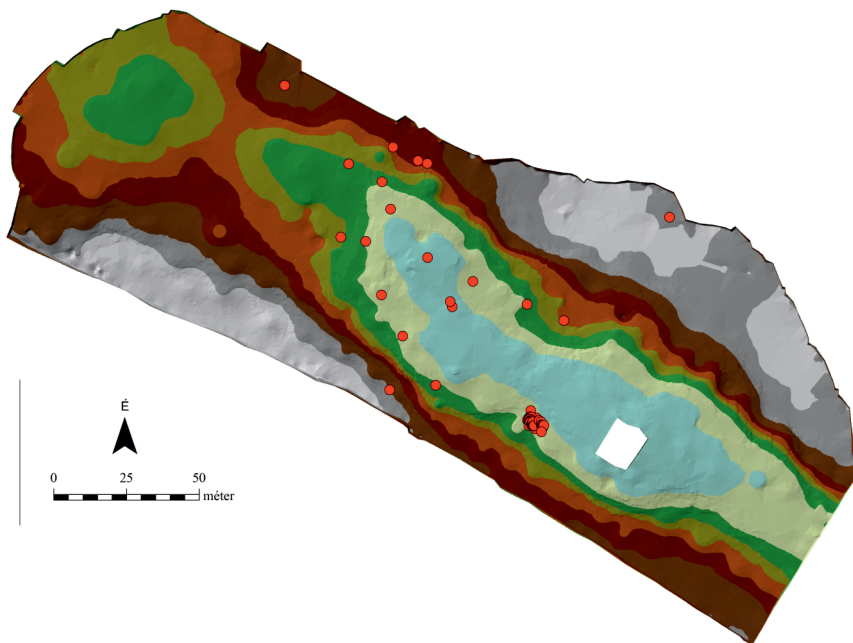
84B. Kosfejes edénytöredék

Szürke színű, korongolt, külső felületén fényezett, rátett kosfej díszű edénytöredék.
Méret: sz: 10 cm
Kor: Római császárkor
Jászfényszaru–Gyékényes II.
Damjanich János Múzeum
Leltározás alatt

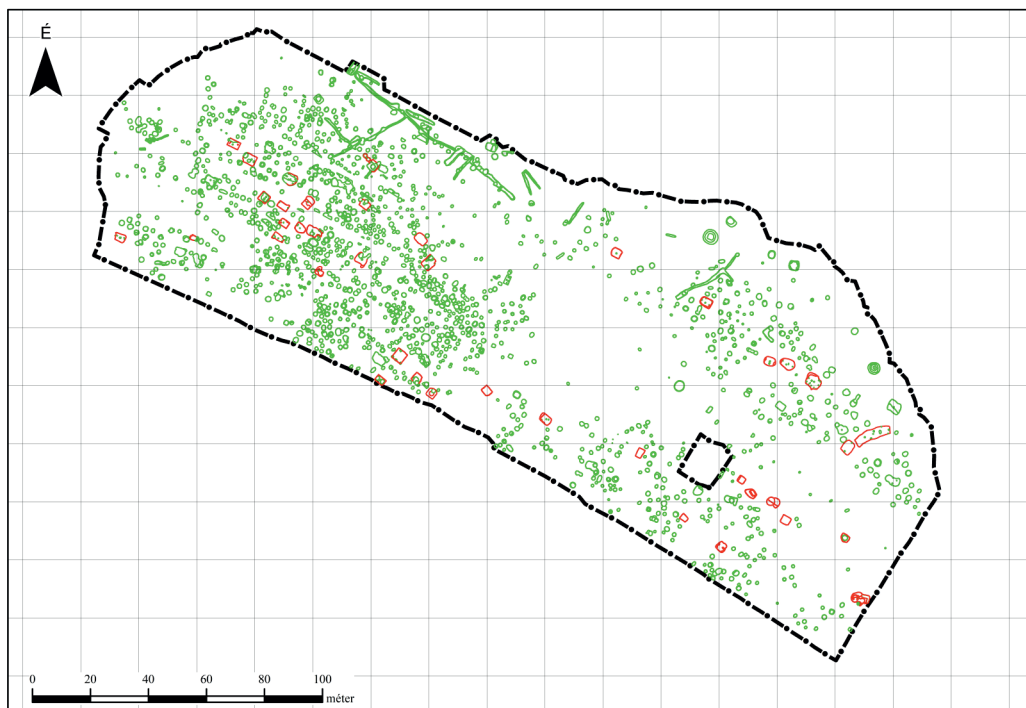
Melléklet

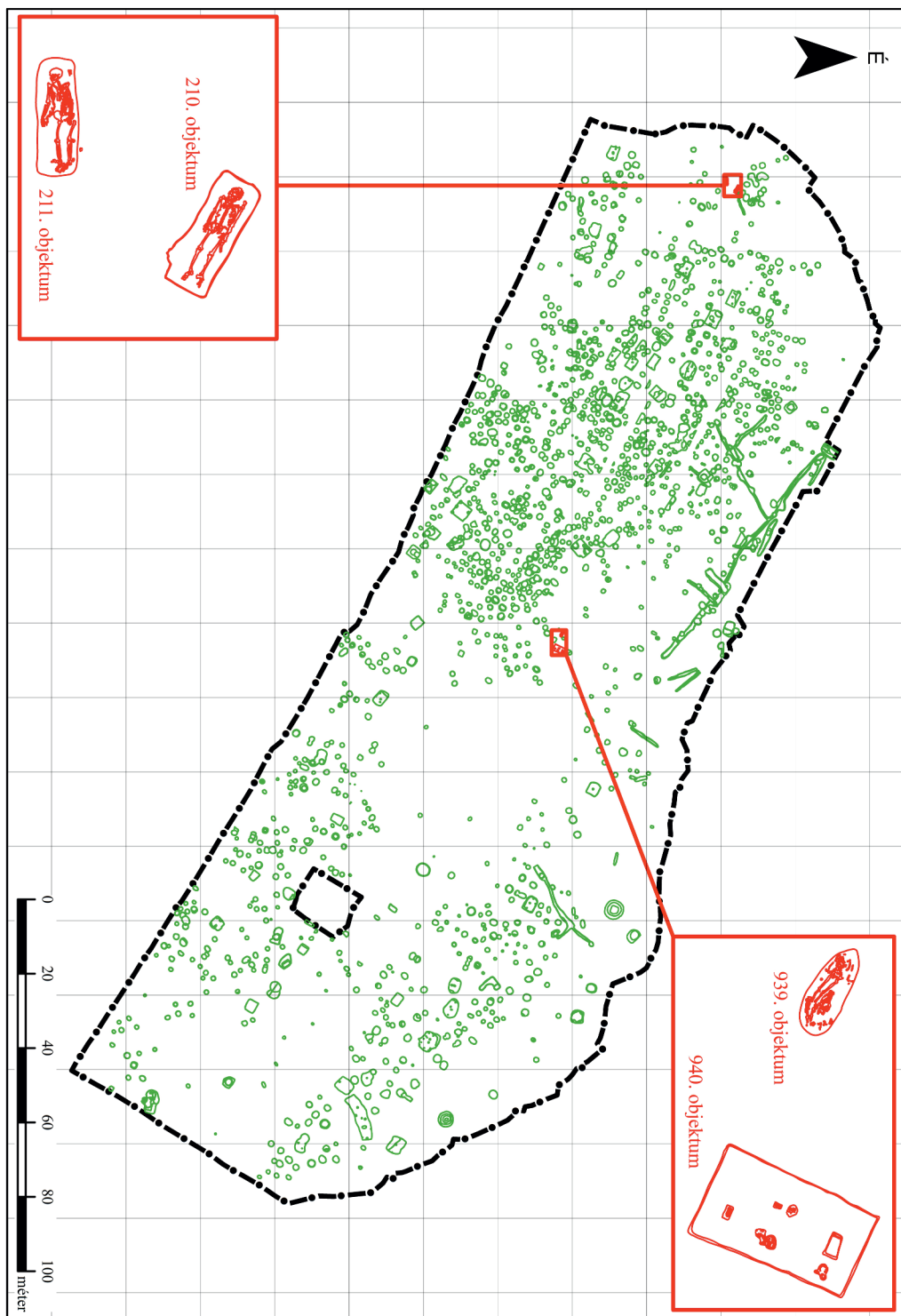
1. térkép: Jászfényszaru régészeti lelőhelyei

2. térkép: Jászfényszaru–Szeméttelap I. terepmodell és a késői felső paleolitikus, Epigravettien pattintott kövek leletszóródásai

3. térkép: Jászfényszaru–Szeméttelap I. lelőhely szarmata objektumai. Az épületek vörös színnel kiemelve

4. térkép: Jászfényszaru–Szeméttelp I. lelőhely honfoglalás kori sírjai a szarmata lelőhelyen belül

Kat. szám: 31. Fotó: Bicskei József

Kat. szám: 44. Fotó: Bicskei József

Kat. szám: 65. Fotó: Bicskei József

Kat. szám: 69. Fotó: Bicskei József

Kat. szám: 71. Fotó: Masek Zsófia

Kat. szám: 72. Fotó: Masek Zsófia

Kat. szám: 73. Fotó: Masek Zsófia